

**Szegedi Ítéltábla**  
**Bf.IV.372/2018/11.**

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2018. szeptember 11. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

**í t é l e t:**

Az emberölés büntette miatt **vádolt neve** ellen indított büntetőügyben a **Gyulai Törvényszék** 2018. április 6. napján kihirdetett **19.B.392/2017/17.** számú ítéletét **megváltoztatja az alábbiak szerint:**

**A bíróság a Gyulai Törvényszék bűnjelkezelőjénél Bj.I/2/2018. tételszám alatt bevételezett és 22. sorszám alatt nyilvántartott kék vonalas spirál füzet és jegyzetek lefoglalását megszünteti és azt sértetti képviselő (cím) részére kiadni rendeli.**

**Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a Gyulai Törvényszék bűnjelkezelőjénél Bj.I/2/2018/25. sorszám alatt bevételezett 5 db hajminta lefoglalását tekinti megszüntetettnek és azokat megsemmisíteni rendeltnek.**

**A bíróság a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendeli a vádlott által 2018. április 7. napjától 2018. június 30. napjáig előzetes letartóztatásban, majd 2018. július 1. napjától 2018. szeptember 11. napjáig letartóztatásban töltött időt.**

**Megállapítja, hogy a vádlott tényleges tartózkodási helye: cím**

A másodfokú eljárás során felmerült összesen 36.747,- (harminchatezer-hétszáznegyvenhét) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

**Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.**

**I n d o k o l á s**

Az elsőfokú bíróság ítéletével a 2017. április 16. napjától 2017. április 18. napjáig őrizetben, azt követően előzetes letartóztatásban lévő vádlott neve vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntetében (Btk. 160. § (1) bekezdés), ezért öt tíz év szabadságvesztésre és mellékbüntetésül nyolc év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani és megállapította, hogy abból a vádlott legkorábban a büntetés kettőharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által 2017. április 16. napjától 2018. április 6. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett a Gyulai Törvényszék bűnjelkezelőjénél Bj.I/2/2018/1-27. alatt nyilvántartott bűnjelek lefoglalásának megszüntetéséről, azok megsemmisítéséről, kiadásáról, illetve az iratokhoz történő csatolásáról.

Kötelezte a vádlottat 443.734,- forint bünygyi költség megfizetésére és megállapította, hogy 193.802,- forint bünygyi költség az állam terhén marad.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést jelentett be a vádlott a kiszabott büntetés enyhítése, valamint védője eltérő tényállás és eltérő minősítés megállapítása, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében.

A vádlott írásban előterjesztett fellebbezésében csatlakozott a védőjéhez, kifejtette azon álláspontját, mely szerint cselekményének elkövetésekor tudatának elborulását három tényező okozta: egyrészt a sértett jogtalan támadása, másrészt családjának szidalmazása, harmadrészt a sértett iránt érzett féltékenysége. Ezen okok miatt indulatait kezelni nem tudta és ez vezetett a sértett megöléséhez. A fellebbezési nyilvános ülésen írásban előterjesztett fellebbezését változatlanul fenntartotta.

A vádlott védője a fellebbezési nyilvános ülésen fellebbezését fenntartva indítványozta, hogy a másodfokú bíróság - különös tekintettel a vádlott cselekmény után tanúsított magatartására - állapítsa meg, hogy a büncselekmény elkövetésére erős felindulásban került sor, ezért eltérő minősítés mellett a kiszabott büntetést jelentősen enyhítse.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség átiratában a bejelentett fellebbezéseket nem tartotta alaposnak, indítványozta az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásának helyesbítését, a büncselekmények kiegészítését. Kifejtette azon álláspontját, miszerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott és helyesen foglalt állást a törvényszék, amikor azt állapította meg, hogy a vádlott a terhére rótt büncselekményt egyenes szándékkal követte el, mivel az erős felindulásban elkövetett emberölés törvényi feltételei esetében nem állnak fenn. Így mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A fellebbviteli főügyészség képviselője a fellebbezési nyilvános ülésen az átiratában írtakat változatlanul fenntartva, azt annyival egészítette ki, hogy további enyhítő körülményként indítványozta értékelni a vádlott büntetlen előéletét, tekintettel a Btk. 97. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésre, így egyben a súlyosító körülmények köréből mellőzni indítványozta a vádlott büntetett előéletére történő hivatkozást. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése óta a vádlott által előzetes letartóztatásban, illetve letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani indítványozta.

Sem az eltérő minősítés, sem a kiszabott büntetés enyhítése érdekében bejelentett fellebbezések nem alaposak, a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség átiratában írtak helytállóak.

A Szegedi Ítéltábla a 2018. július 1. napjától hatályos, a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 868. § (1) bekezdése alapján a másodfokú felülbírálatkor hatályban lévő törvény szerint járt el és a bejelentett fellebbezésekre tekintettel, a Be. 590. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt, teljes terjedelmében felülbíráta. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárásakor hatályban lévő 1998. évi XIX. törvény, azaz a régi büntetőeljárás törvény rendelkezéseinek megfelelően folytatta le a bizonyítási eljárást.

Az elsőfokú bíróság ítélete az ügy lényegét illetően megalapozott, a rendelkezésre álló iratok adatai alapján azonban annak tényállását a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írtak szerint az alábbiak szerint kiegészítette, illetve helyesbítette:

Mellőzte a Battonyai Városi Bíróság 9.B.303/2010/2. számú ítéletére történő hivatkozást és ez alapján annak megállapítását, hogy a vádlott az elkövetéskor büntetett előéletűnek minősült.

Az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalakor a bűnügyi nyilvántartás a vádlott ezen korábbi elítélését nem tartalmazta, így a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 97. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint hátrányos jogkövetkezmény e miatt már nem állapítható meg a vádlottal szemben. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság a hivatkozott elítélést a bűnösségi körülmények körében súlyosító körülményként a vádlott terhére értékelte, ezért ezt a másodfokú bíróság mellőzte.

Ezen túlmenően, bár a törvényszék ítéletének jogi indokolásában több helyen elfogadta azt a vádlotti előadást, amely szerint a vádlotti cselekményt megelőzően a sértett a kezében lévő kést a vádlott nyakához tartotta, elmulasztotta tényállásában ezt a tényt rögzíteni. Ezért az ítélet tábla az elsőfokú ítélet 4. oldal második bekezdésében írtakat kiegészítette azzal, hogy a sértett a vádlott nyakához tartotta a kést, továbbá azzal, hogy a hadonászás közben csak részlegesen érvényesülő, legalább közepes erővel a vádlott bal fülén 0,5 cm hosszú ívelt, vágott sebet, valamint a jobb alkar test távoli harmadában a singcsonti részen vágott sebet ejtett.

A helyesbítés azért is szükséges, mert tévesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a sértett közepes vagy nagy erővel ejtette a sebet a vádlotton, hiszen a rendelkezésre álló iratok adatai, különös tekintettel a vádlott sérüléseiről beszerezett igazságügyi orvosszakértői vélemény, majd a szakértők tárgyaláson tett nyilatkozata alapján egyértelműen megállapítható, hogy nem nagy erővel, hanem csak részlegesen érvényesülő, legalább közepes erővel történt a vádlott megsebzése.

Osztotta a másodfokú bíróság a főügyészség azon álláspontját, mely szerint a tényállásból indokolt mellőzni az elsőfokú ítélet 5. oldal harmadik bekezdése utolsó két mondatát. Ezek ugyanis az igazságügyi orvosszakértői vélemény olyan megállapításait tartalmazzák, amelyek nem tények, hanem jogi következtetések levonására lennének alkalmasak. Ezen túlmenően pedig az ítélet tényállásába csak konkrét, minden kétséget kizáróan megállapított tények kerülhetnek, valószínűséget az nem tartalmazhat.

Kiegészítette a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet tényállását azzal, hogy a vádlott sérülései külön-külön és együttesen is nyolc napon belül gyógyultak, továbbá, hogy a vádlott 172 cm magas, közepes testalkatú, míg a sértett 152 cm magas és 60 kg súlyú volt.

Ezen kiegészítések azért váltak szükségessé, mert a vádlott sérüléseinek gyógytartama, illetve a sértett és a vádlott között fennálló testi adottságokban megnyilvánuló különbség a jogos védelmi helyzet megítélésének körében jelentőséggel bír.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása hiánytalan és megalapozott, melyet a másodfokú bíróság ítékezésének alapjául elfogadott.

Az eltérő tényállás és ebből következően az eltérő minősítés érdekében bejelentett fellebbezésében a védelem kiemelte, hogy a vádlott cselekmény után tanúsított magatartására is figyelemmel esetében az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapítható. A vádlott írásban előterjesztett fellebbezésében arra hivatkozott, hogy tudata az őt ért sérteti jogtalan támadás, családjának szidalmazása és a féltékenység együttes hatása miatt borult el és indulatait ezek miatt nem tudta kezelni. Mindebből következően az elsődleges védelmi fellebbezés az elsőfokú bíróság

bizonyítékértékelő tevékenységét támadta, azt sérelmezve, hogy a törvényszék nem az emberölés privilegizált esetét megalapozó tényállást állapított meg.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást széleskörűen, a szükséges és lehetséges körben lefolytatta, a bizonyítékokat egyenként és összességükben is maradéktalanul mérlegelési körébe vonta, mérlegelési tevékenysége helytálló és logikus volt és ez alapján - az ügy érdemét tekintve - megalapozott tényállást állapított meg.

Megalapozott tényállás esetén pedig a másodfokú eljárásban a bizonyítékok eltérő mérlegelésére törvényes lehetőség nincs, ezáltal a tényállást támadó és az erős felindulásból elkövetett emberölés megállapítására irányuló fellebbezések eredményre nem vezethettek.

Az elsőfokú bíróság az általa megállapított, megalapozott tényállásból okszerűen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére és cselekményét a törvényi rendelkezéseknek megfelelően minősítette.

Az ítélet jogi indokolása körében azonban az elsőfokú bíróság logikai hibát vétett, illetve jogi okfejtése az alábbiak szerint helyesbítésre is szorul:

A törvényszék helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott a bűncselekményt nem erős felindulásban követte el, de az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben elsődlegesen a jogos védelem kérdését kell vizsgálni, tekintve, hogy a Btk. 15. § e) pontja alapján az büntethetőséget kizáró ok.

A 4/2013. Büntető jogegységi határozat indokolásának 4. pontjában részletezettek szerint is a jogos védelem körében kifejtett cselekmény értékelése megelőzi az erős felindulásban elkövetett emberölés miatti felelősség megállapítását.

Az irányadó tényállás szerint a veszekedés során a sértett támadt késsel a vádlottra, azt a nyakához tartotta, azzal hadonászott és a vádlotton legalább közepes erővel nyolc napon belül gyógyuló sebeket ejtett.

A vádlott ezt a támadást elhárította, a sértettet a fotelbe lökte, kezéből a kést kicsavarta, majd azt az asztalra tette és a sértett mellé leült az ágyra.

A vádlott tehát a sértetti jogtalan támadásra figyelemmel jogos védelmi helyzetben volt, e körben azonban a másodfokú bíróság helyesbíti a törvényszék indokolását akként, hogy az nem a Btk. 22. (1) bekezdése szerint, hanem a Btk. 22. § (2) bekezdés a) pont ac) pontja alapján állt fent, azaz a sértett támadását úgy kell tekinteni, hogy az a vádlott életének kioltására irányult, hiszen őt a Btk. 459. § 6. pontjában írtak szerint felfegyverkezve - a 19 cm-es pengehosszúságú (élet kioltására alkalmas) késsel - támadta meg, azaz úgynevezett szituációs jogos védelmi helyzetet megalapozó jogtalan támadást valósított meg.

A 4/2013. Büntető jogegységi határozat indokolása 1. pontjában részletezettek alapján a jogos védelmi helyzet mindaddig fennáll, ameddig a megtámadott okkal tarthat a támadás megkezdésétől vagy annak folytatásától. Jelen esetben, az ítéletben foglalt tényállás szerint a sértett a támadással felhagyott, amikor a vádlott őt a fotelba lökte és a kést az asztalra tette. Így a vádlottnak nem is kellett tartania a sértetti jogtalan támadás folytatásától, de ettől nyilvánvalóan nem is tartott, hiszen

maga is leült az ágyra. Mindezek alapján az állapítható meg, hogy a jogos védelmi helyzet a vádlott esetében a cselekmény ezen szakaszáig állt fent.

Ezt követően a 4/2013. Büntető jogegységi határozat indokolásának 4. pontjában írtak alapján kell vizsgálni az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapíthatóságát, - azaz, hogy a vádlott a jogos védelmi helyzet megszűnése után, de a jogtalan támadás miatt kialakult menthető felindulásban követte-e el a terhére rótt cselekményt.

A vádlott által, az írásbeli fellebbezésben hivatkozottakkal kapcsolatosan az ítélet tábla utal arra is, hogy nem kizárt, hogy az emberölés privilegizált esetének megállapításához szükséges erős felindulás nem egy, hanem több, egymást erősítő okból alakul ki, azonban ebben az esetben minden oknak meg kell felelnie a törvényi feltételeknek. Így az indulatnak ép lélektani alapon kialakulnia kell lennie, az elkövetőn kívül álló méltányolható ok(ok)ból kell származnia és az ölési cselekménynek az erős felindulás állapotában azonnal, rögtön meg kell történnie.

Jelen esetben a vádlottnál az indulat ép lélektani alapon alakult ki, hiszen az irányadó igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint nem kóros elmeállapotú. A vádlotti cselekmény ugyanakkor nem volt én idegen, mert az irányadó tényállás szerint a vádlott korábban többször is bántalmazta a sértettet.

Ahogy arra az elsőfokú bíróság is rámutatott, a vádlott a sértett jogtalan támadását viszonylagos egyszerűséggel, testi erőfölényét kihasználva, adekvát módon elhárította. A sértetti szidalmazást követően pedig az elkövetési eszközzel nem céltalanul és felindult állapotra jellemzően többszörösen, hanem célzottan, egyetlen szúrással, létfontosságú szervet érintően szúrta meg a sértettet. Ez után felismerve tettének súlyát a vérzést megpróbálta elállítani, azaz a cselekmény eredményének elhárítása érdekében tiszta tudattal, céltudatosan, adekvát módon járt el.

Mindebből megállapítható, hogy a vádlottat a cselekmény elkövetése során mindvégig a kétségtelenül benne lévő indulatosság mellett a megfontolás, meggondoltság jegyeit mutató céltudatos magatartás jellemezte. Ebből következően nem állapítható meg, hogy indulatos állapotának következtében belső egyensúlya megbomlott, tudata elhomályosult volna és ennek folytán számára a megfontolás szokásos mértékének megtalálása lehetetlenné vált volna. Az elsőfokú bíróság tehát helyesen következtetett arra, hogy a vádlottnál ilyen felfokozott érzelmi állapot nem következett be. A vádlott indulatos volt, ez nem kétséges, de az ítéleti tényállás alapján nem igazolható az indulatnak az a magas foka, amely tudatát elhomályosító mértékűvé vált volna. Az indulat hatása alatti elkövetés pedig nem alapozza meg az emberölés privilegizált alakzatát (3/2013. Büntető jogegységi határozat 6. pont a) pont).

Egyebekben az ítélet tábla utal arra, hogy a vádlott által hivatkozott féltékenység, mint kiváltó ok, egyébként sem minősült volna a vádlotton kívül álló méltányolható oknak, továbbá a sértetti kijelentések tartalma sem lenne alkalmas az emberölés privilegizált esete ezen törvényi feltételének megállapítására.

A kifejtettek alapján tehát helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott által elkövetett bűncselekményt a Btk. 164. § (1) bekezdése szerint emberölés büntetettének minősítette.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy a bűncselekmény minősítése során az egyenes szándékkal

történő elkövetés körében, az elsőfokú bíróság elmulasztott hivatkozni a Btk. 7. § 1. fordulatára, ezért azt az ítélet tábla pótolta.

A büntetés kiszabása körében a törvényszék által értékelt körülményeket az ítélet tábla az 56. számú Büntető kollégiumi véleményben foglaltakra tekintettel, az alábbiak szerint helyesbítette, illetve kiegészítette:

A vádlott vonatkozásában további enyhítő körülményként értékelte büntetlen előéletét, a cselekmény eredményének elhárítására irányuló magatartását, a sértetti közrehatást és helyesen a ténybeli, bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomást.

A súlyosító körülmények köréből a fentebb már hivatkozottak (Btk. 97. § (2) bekezdés) alapján mellőzte a büntetett előéletet, ugyanakkor további súlyosító körülményként értékelte a vádlott italozó életmódját, amelynek a cselekmény megvalósításában közvetlen szerepe volt.

Az így helyesbített és kiegészített bűnösségi körülményekre figyelemmel az ítélet tábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság által a középértékben meghatározott, tíz év tartamban kiszabott szabadságvesztés büntetés arányos, arányban áll az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyával és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség fokával, ezért annak jelentős enyhítésére lehetőséget nem látott.

A büntetés kiszabása körében észlelte az ítélet tábla, hogy a törvényszék tévesen hivatkozott a Btk. 84. §-ára, mert az helyesen Btk 80. § (2) bekezdés, továbbá a büntetés kiszabási elvek helyesen a Btk. 80. § (1) bekezdésében kerültek rögzítésre, ezért az erre vonatkozó jogszabályi hivatkozást ennek megfelelően helyesbítette.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a bűnjelekről történő rendelkezés körében az eljárás során lefoglalt vonalas spirál füzet és jegyzetek iratokhoz történő csatolását rendelte el. A bűncselekménnyel kapcsolatos sértetti feljegyzéseket rögzítő iratról ugyanis a nyomozó hatóság másolatot készített és azt a nyomozati iratok közé befűzte, így ezen bűnjelekre a továbbiakban az eljárás érdekében már nincs szükség.

Az időközben hatályba lépett Be. 313. § (2) bekezdésében foglaltak alapján, ha az eredeti iratra az eljárás során nincs szükség, arról a lefoglalást elrendelő technikai lehetőségeire, illetve a lefoglalt irat mennyiségére tekintettel a legrövidebb időn belül másolatot kell készíteni. Ilyen esetben az eredeti irat lefoglalása csak a másolat elkészítéséig, de legfeljebb kettő hónapig tarthat. A Be. 321. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a lefoglalás megszüntetésekor a lefoglalt dolgot annak kell kiadni, aki a büntetőeljárás tárgyát képező cselekmény elkövetésekor annak tulajdonosa volt és tulajdonjogával kapcsolatban ésszerű kétség nem merült fel.

A hivatkozott törvényi rendelkezésekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét e körben megváltoztatta és a sértett feljegyzéseit tartalmazó kék vonalas spirál füzet, valamint annak mellékletét képező jegyzetek lefoglalását megszüntette és azokat sértetti képviselő, az elhunyt sértett képviselője részére kiadni rendelte.

A bűnjelek körében észlelte még a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság pontatlanul rögzítette a Bjt.I/2/2018/25. sorszám alatt bevételezett bűnjel megnevezését, mert az helyesen 5 db

hajminta volt, ezért azt ennek megfelelően helyesbítette.

Az elsőfokú bíróságnak a további bűnjelekkel kapcsolatos, - valamint a bűnügyi költségről történő rendelkezése a törvénynek megfelelő volt.

A kifejtettekből következik, hogy a Szegedi Ítéltábla az eltérő minősítés és a kiszabott büntetés enyhítése érdekében bejelentett fellebbezéseket aaptalannak ítélte, azonban az elsőfokú bíróság ítéletét hivatalból is felülbírálv, azt a Be. 604. § (1) bekezdés b) pontja és a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben azt a Be. 605. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdései alapján rendelkezett vádlott neve vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől az 1998. évi XIX. törvény 129. § (1) bekezdése szerinti előzetes letartóztatásban, illetve a Be. 296. §-a szerinti letartóztatásban töltött idő szabadságvesztés büntetésbe történő beszámításáról.

A másodfokú bíróság vádlott neve vádlott tényleges tartózkodási helyét megállapította a Be. 561. § (2) bekezdés b) pontja alapján, figyelemmel a Be. 184. § (2) bekezdés f) pontjára és a Be. 10. § (1) bekezdés 15. pontjában írtakra tekintettel, mert a fogvatartás helye tényleges tartózkodási helynek minősül.

A fellebbezési eljárás során, a kirendelt védő munkadíjával kapcsolatban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 613. § (1) bekezdésén alapult, figyelemmel a Be. 75. § (1) bekezdésére is.

Az ítélet elleni fellebbezési jog kizárása a Be. 615. § (1) és (2) bekezdésén alapult.

Szeged, 2018. szeptember 11.

|                 |                   |                  |
|-----------------|-------------------|------------------|
| dr. Joó Attila  | . Katona Dorottya | . Hegedűs István |
| a tanács elnöke | előadó bíró       | bíró             |

A Szegedi Ítéltábla Bf.IV.372/2018/11. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 19.B.392/2017/17. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része jogerős és végrehajtható.

A jogerőre emelkedés időpontja: 2018. szeptember 11.

Szeged, 2018. szeptember 11.

dr. Joó Attila  
a tanács elnöke

